

Vergaderjaar 1984–1985

18 694

Wijziging van de Kieswet betreffende de verlening van het kiesrecht voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer aan Nederlanders die geen ingezetenen zijn en wijziging van de Wet Europese verkiezingen in verband daarmee

Nr. 9

GEWIJZIGD VOORSTEL VAN WET

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat op grond van artikel 54, eerste lid, van de Grondwet in de Kieswet een regeling moet worden getroffen inzake de verlening van het kiesrecht voor de verkiezingen van de leden van de Tweede Kamer aan Nederlanders die geen ingezetenen zijn, en dat het in verband daarmee wenselijk is het kiesrecht voor de verkiezingen van de leden van het Europese Parlement toe te kennen aan Nederlanders die niet in een der lid-staten van de Europese Gemeenschap woonachtig zijn;

Zo is het, dat Wij, de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I

De Kieswet (Stb. 1951, 290) wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel B 1 komt te luiden:

1. De leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal worden gekozen door degenen die op de dag der kandidaatstelling Nederlander zijn en op de dag der stemming de leeftijd van achttien jaar zullen hebben bereikt, met uitzondering van degenen die op de dag der kandidaatstelling hun werkelijke woonplaats hebben in de Nederlandse Antillen. Deze uitzondering geldt niet voor de Nederlanders die in Nederlandse openbare dienst in de Nederlandse Antillen werkzaam zijn, alsmede hun Nederlandse echtgenoten en kinderen, voor zover dezen met hen een gemeenschappelijke huishouding voeren. Met echtgenoten worden gelijkgesteld andere levensgezellen.

2. De leden van de provinciale staten en van de raden der gemeenten worden gekozen door degenen die op de dag der kandidaatstelling ingezetenen zijn van de provincie onderscheidenlijk van de gemeente, mits zij Nederlander zijn en op de dag der stemming de leeftijd van achttien jaar zullen hebben bereikt.

B

Artikel B 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. Toegevoegd wordt een nieuw eerste lid, luidende:
 1. Onder ingezetenen van de provincie en van de gemeente verstaat deze wet hen die in de provincie onderscheidenlijk in de gemeente werkelijke woonplaats hebben.
 2. Het oude eerste lid wordt genummerd: 2.
 3. Het oude tweede lid wordt genummerd: 3. Daarin wordt «uitsluitend werkelijke woonplaats te hebben in het Rijk» vervangen door: geen werkelijke woonplaats te hebben in een provincie of gemeente.

C

In artikel B 3, derde lid, wordt na de woorden «centrale bevolkingsregister» ingevoegd: dan wel niet in enig bevolkingsregister in Nederland.

D

Voor het bepaalde in artikel D 1 wordt het cijfer 1 geplaatst. Aan dit artikel wordt een tweede lid toegevoegd, luidende:

2. Door burgemeester en wethouders van 's-Gravenhage wordt tevens een register bijgehouden, vermeldende de in het centrale bevolkingsregister opgenomen kiesgerechtigde personen. Dit register wordt geacht deel uit te maken van het door burgemeester en wethouders van 's-Gravenhage bijgehouden kiezersregister, voor zover het betreft de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer.

E

Artikel D 2 komt te luiden:

1. In elke gemeente leggen burgemeester en wethouders voor elke verkiezing van de Tweede Kamer een register aan, waarin de kiesgerechtigde personen die werkelijke woonplaats hebben buiten Nederland, op hun verzoek worden opgenomen, indien zij laatstelijk voor hun vertrek uit Nederland ingezetene van die gemeente waren.
2. Burgemeester en wethouders van 's-Gravenhage leggen voorts voor elke verkiezing van de Tweede Kamer een register aan, waarin de kiesgerechtigde personen die werkelijke woonplaats hebben buiten Nederland, op hun verzoek worden opgenomen, indien zij nimmer ingezetene van een gemeente in Nederland zijn geweest.
3. Bij de indiening van het verzoek, bedoeld in het eerste en tweede lid, dient de verzoeker, zo nodig door overlegging van bewijsstukken, aanneemelijk te maken, dat hij kiesgerechtigd is. Aan de inwilliging van het verzoek kan geen aanspraak op het Nederlanderschap worden ontleend.
4. Het in het eerste en tweede lid bedoelde verzoek wordt ten hoogste vier maanden en ten minste twee weken voor de dag der kandidaatstelling ingediend bij het hoofd van de Rijksinspectie van de bevolkingsregisters. Deze zendt het verzoekschrift vervolgens aan burgemeester en wethouders van de in het eerste onderscheidenlijk tweede lid bedoelde gemeente. Voor zover het verzoek wordt gedaan door een persoon als bedoeld in artikel B 1, eerste lid, tweede volzin, wordt het ingediend door tussenkomst van Onze minister, onder wiens departement de werkzaamheden van de betrokken functionaris ressorteren.
5. De in dit artikel bedoelde registers worden geacht deel uit te maken van het door de onderscheiden colleges van burgemeester en wethouders bijgehouden kiezersregister, voor zover het betreft de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer.

F

Aan artikel J 16 wordt een derde lid toegevoegd, luidende:

3. De kosten van het vervaardigen en toezenden van de stukken, bedoeld in het eerste lid, worden naar evenredigheid over de gemeenten verdeeld.

Artikel I A

Indien het bij koninklijke boodschap van 19 september 1984 ingediende voorstel van wet, houdende wijziging van de Kieswet en de gemeentewet betreffende de verlening van het actief en passief kiesrecht voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad van niet-Nederlandse ingezetenen alsmede wijziging van enige andere wetten in verband daarmee, tot wet wordt verheven, worden in artikel I de volgende wijzigingen aangebracht:

1. De *onderdelen A en B* worden vervangen door de volgende onderdelen:

A

Artikel B 1 komt te luiden:

De leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal worden gekozen door degenen die op de dag der kandidaatstelling Nederlander zijn en op de dag der stemming de leeftijd van achttien jaar zullen hebben bereikt, met uitzondering van degenen die op de dag der kandidaatstelling hun werkelijke woonplaats hebben in de Nederlandse Antillen. Deze uitzondering geldt niet voor de Nederlanders die in Nederlandse openbare dienst in de Nederlandse Antillen werkzaam zijn, alsmede hun Nederlandse echtgenoten en kinderen, voor zover dezen met hen een gemeenschappelijke huishouding voeren. Met echtgenoten worden gelijkgesteld andere levensgezellen.

Aa

Na artikel B 1 wordt, onder vernummering van artikel B 1a tot artikel B 1b, een nieuw artikel ingevoegd, luidende:

Artikel B 1a

De leden van de provinciale staten worden gekozen door degenen die op de dag der kandidaatstelling ingezetenen zijn van de provincie, mits zij Nederlander zijn en op de dag der stemming de leeftijd van achttien jaar zullen hebben bereikt.

B

Artikel B 2 komt te luiden:

1. Onder ingezetenen van de provincie en van de gemeente verstaat deze wet hen die in de provincie onderscheidenlijk in de gemeente werkelijke woonplaats hebben.

2. Zij die in het bevolkingsregister van een gemeente opgenomen zijn, worden voor de toepassing van deze wet, behoudens bewijs van het tegendeel, geacht werkelijke woonplaats te hebben in die gemeente.

3. Zij die in het centrale bevolkingsregister opgenomen zijn, worden voor de toepassing van deze wet, behoudens bewijs van het tegendeel, geacht geen werkelijke woonplaats te hebben in een provincie of gemeente.

2. Na *onderdeel D* wordt een nieuw onderdeel ingevoegd, luidende:

Da

In artikel D 1a, tweede lid, wordt «artikel B 1a, tweede lid, onder b» vervangen door: artikel B 1b, tweede lid, onder b.

3. In *onderdeel E* wordt in artikel D 2, vierde lid, «artikel B 1, eerste lid, tweede volzin» vervangen door: artikel B 1, tweede volzin.

ARTIKEL II

De Wet Europese verkiezingen (Stb. 1978, 652) wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 3 komt te luiden:

Kiesgerechtigd zijn:

- a. degenen die kiesgerechtigd zijn voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal;
- b. de onderdanen van andere lid-staten van de Europese Gemeenschap, waarvan de wetgeving het kiesrecht voor het Europese Parlement niet toekent aan onderdanen die ingezetenen van Nederland zijn, mits zij op de dag der kandidaatstelling hun werkelijke woonplaats hebben in Nederland en op de dag der stemming de leeftijd van achttien jaar zullen hebben bereikt.

B

In artikel 4 wordt «die in artikel 94 van de Grondwet voor het lidmaatschap van de Tweede Kamer worden gesteld» vervangen door: die in artikel 56 van de Grondwet voor het lidmaatschap van de Staten-Generaal worden gesteld.

C

Artikel 6 verval.

D

Artikel 7, eerste lid, komt te luiden:

1. Nederlanders die werkelijke woonplaats hebben in een andere lid-staat, kunnen slechts in het kiezersregister voor de verkiezing van de leden van het Europese Parlement worden opgenomen, indien zij verklaard hebben niet tevens in het land waar zij werkelijke woonplaats hebben, aan die verkiezingen te zullen deelnemen.

E

In artikel 8, eerste lid, wordt «onder d» vervangen door: onder b.

F

In artikel 31, tweede lid, wordt «U 20» vervangen door: U 17.

Artikel II A

Indien het bij koninklijke boodschap van 19 september 1984 ingediende voorstel van wet, houdende wijziging van de Kieswet en de gemeentewet betreffende de verlening van het actief en passief kiesrecht voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad aan niet-Nederlandse ingezetenen alsmede wijziging van enige andere wetten in verband daarmee, tot wet wordt verheven, wordt in **artikel VI** van die wet «artikel B 1a, tweede lid, onder a, van de Kieswet» vervangen door: artikel B 1b, tweede lid, onder a, van de Kieswet.

ARTIKEL III

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Buitenlandse Zaken,

De Minister van Binnenlandse Zaken,